

Hannah Arendt: "Heidegger-kettu"

Hannah Arendtin ja Martin Heideggerin suhde on herättänyt jopa oppineiden huomion. Kirjallisuudessa kiistellään siitä, antoiko Heideggerin entinen oppilas Arendt anteeksi Heideggerin kansallissosialistiset taipumukset. Seuraavaa tarinaa Heidegger-ketusta Arendt ei itse julkaissut vaan se on peräisin hänen henkilökohtaisesta *Denktagebuchista* vuodelta 1953. Lukija pohtikoon mitä seuraava tarina asiasta paljastaa, mutta lukukokemuksen saatteeksi kerrottakoon, että tarinasta on olemassa varhaisempikin versio. Vuoden 1949 syyskuulta peräisin olevassa kirjeessä Karl Jaspersille Arendt kertoo vierailustaan Heideggerin luona tämän vuoristomökissä. Tuossa kirjeessä Arendt kutsuu Heideggerin mökkiä "hiirenkoloksi". Kaivamalla kolonsa korkealle vuorelle Heidegger varmisti, että hänen luokseen saapuvat vain ja ainoastaan ne, jotka todella haluavat hänet tavata ja ettei kukaan noin vain poikkea häntä arvostelemaan. Nyt julkaistavassa myöhäisemmässä tarinassa hiirenkolo on muuttunut ketun ansaksi. Arendt on varmasti tuntenut sekä Aisopoksen että Grimmin veljesten eläinsadut. Näissä tarinoissa kettu onnistui usein viekkautensa vuoksi pelastamaan nahkansa, mutta Arendtin kettu edustaa selvästikin sitä tyyppiä, joka kompastui omaan nokkeluuteensa. Muistettakoon kuitenkin, että eräs niistä, jotka ketun ansassa vierailivat, oli tämän tarinan kertoja itse.

Sami Syrjämäki

Heidegger sanoo suurta ylpeyttä tuntien: "Ihmiset sanovat, että Heidegger on kettu." Tämä on Heidegger-ketun tositarina.

Olipa kerran kettu, joka ei osannut erottaa ansaa ei-ansasta ja jäi puutteensa vuoksi jatkuvasti ansoihin. Tämä kettu kärsi myös toisesta puutteesta. Hänen turkkinsa oli niin viallinen, että hän jäi täysin ilman luonnollista suojaa ketunelämän vastoinkäymisiltä. Kierreltyään ensin koko nuoruutensa ihmisten ansoissa, nyt kun hänen turkissaan ei ollut ainuttakaan koskemattomaa kohtaa, hän päätti vetäytyä kokonaan kettujen maailmasta ja ryhtyi rakentamaan itselleen pesää. Järkyttävässä ymmärtämättömyydessään ansojen ja ei-ansojen erojen suhteen, mikä häntä vaivasi huolimatta uskomattoman laajasta kokemuksestaan ansoista, hän sai kettujen joukossa ennenkuulumatoman idean: hän rakensi pesäkseen ansan. Kettu asettui sen sisälle ja antoi sen käydä normaalista pesästä – ei oveluudesta johtuen, vaan koska oli aina ajatellut muiden ansojen olevan heidän pesiään. Sitten hän päätti ryhtyä ovelaksi omalla tavallaan ja varusti itselleen rakentamansa ja ainoastaan hänelle itselleen sopivan ansan myös vieraiden varalle. Tämä osoitti jälleen suurta ymmärtämättömyyttä: kukaan ei menisi ansaan, koska hän istui itse sen sisällä. Se ärsytti kettuumme. Sillä loppujen lopuksihan kaikki tietävät, että oveluudesta huolimatta ketut joutuvat aina silloin tällöin ansoihin. Miksi ketun – ja erityisesti sellaisen ketun, jolla oli

enemmän kokemusta ansoista kuin kenelläkään muulla – rakentama ansa ei pärjännyt ihmisten ja metsästäjien ansoille? Ilmiselvästi se johtui siitä, että tämä ansa ei paljastunut riittävän selvästi ansaksi, mikä se oli! Ja niinpä kettuumme keksi koristaa ansansa kauniisti ja ripustaa yksiselitteisiä kylttejä jokapuolelle, joissa sanottiin hyvin selkeästi: "Tulkaa kaikki tänne; tämä on ansa, kaikkein kaunein ansa maailmassa." Tästä eteenpäin oli selvää, ettei yksikään kettu voinut harhautua tähän ansaan vahingossa. Siitä huolimatta moni saapui. Sillä tämä ansa oli meidän kettuumme pesä, ja jos halusi vierailla hänen kotonaan, niin silloin oli astuttava tähän ansaan. Kaikki muut, paitsi tietenkin meidän kettuumme, saattoivat astua ansasta jälleen ulos. Se oli rakennettu kirjaimellisesti hänen mittansa. Mutta ansassa asusteleva kettu sanoi ylpeästi: "Niin useat vierailevat luonani ansassa, että minusta on tullut paras kaikista ketuista." Tässä on jotain perätkin: kukaan ei tunne ansojen luontoa paremmin kuin kettu, joka istuu ansassa läpi elämänsä.